

บทคัดย่อภาษาไทย

งานวิจัยเรื่องวัฒนธรรมการบรรเลงดนตรีไทย ภาคใต้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัฒนธรรมการบรรเลงดนตรีไทยภาคใต้และเพื่อศึกษาและรวบรวมบทเพลงประจำถิ่นภาคใต้ที่ปรากฏ ณ ปัจจุบันให้เป็นที่ประจักษ์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการดำเนินการวิจัยสามารถแบ่งเนื้อหาวัฒนธรรมการบรรเลงออกเป็น ๓ ประเภทใหญ่ ประเภทแรกเป็นวัฒนธรรมการบรรเลงประกอบการแสดงของชาวไทยพุทธประกอบด้วยหนังตะลุง โนรา เพลงบอก ลีเกป่า เพลงเรือ เพลงมอลาย เพลงกล่อมน้อง เพลงคำตักและเพลงนา ประเภทที่สองเป็นวัฒนธรรมการบรรเลงดนตรีไทยประกอบการแสดงของชาวไทยมุสลิมประกอบด้วย ร่องเง็ง ซิละและเพลงดิเกีย ประเภทที่สามวัฒนธรรมการบรรเลงประกอบพิธีกรรม ประกอบด้วย กาลลอ เป็นดนตรีประกอบพิธีกรรมงานอวมงคล โพนประกอบการพิธีกรรมทางพุทธศาสนา ระเบียบวิธีการบรรเลงส่วนใหญ่เป็นการขึ้นต้นด้วยการเบิกโรง โหมโรงตามด้วยการการแสดงเป็นเรื่องราวหรือการแสดงเป็นชุดและมักจบการบรรเลงด้วยการร้องลาหรือร้องอวยพร ลักษณะของเครื่องดนตรีและเสียงโหม่งที่นำมาประกอบหนังตะลุงและโนรามีความหลากหลาย

หนังตะลุงมีการประสมวงโดยนำเครื่องดนตรีสากลเข้ามาประสมวงดั้งเดิมอย่างแพร่หลาย การออกรูปตัวหนังเหมือนกันทั่วพื้นที่โดยเริ่มจากรูปฤาษี พระอิศวร เจ้าเมือง นางเมืองและตัวตลก สำหรับหนังตะลุงฝั่งตะวันตกมีการจับลิ้งหัวค้ำ การร้องหนังตะลุงมักเป็นจังหวะอิสระ ร้องคล้ายการพูด มีการใช้เสียงเรียงซัดกันมาร้องเป็นทำนอง โดยลักษณะการใช้เสียงเรียงซัดกันพบที่โนรา เพลงบอก เพลงกล่อมน้อง และเพลงคำตักด้วย

ร่องเง็งพบลักษณะสำคัญ ๔ ประการ ประการแรกทำนองเป็นลักษณะของสำนวนเพลงแขก ประการที่สองสำนวนจะจบด้วยเสียงขึ้นต้นของบันไดเสียง ประการที่สามมีการนำทำนองซ้ำๆ มาเรียงต่อกันหลายครั้ง และประการสุดท้ายพบว่าทำนองเพลงเดียวกันแต่พื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ซิละพบที่จังหวัดสตูลเป็นการรวบรวมหน้าทับกลอง ทำนองเพลงไม่สามารถสืบค้นได้ เพลงดิเกียพบที่อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงาเพียงแห่งเดียวทั้งนี้เนื่องจากอำเภอเกาะยาวเป็นชุมชนของชาวไทยมุสลิมแทบทั้งพื้นที่ ทำนองการร้องเพลงใช้เสียงครบทั้ง ๗ เสียงกล่าวคือใช้ตั้งแต่ “โด” ถึง “ที” ประกอบเป็นทำนองการร้อง ทำนองไวโอลินเป็นการสืเรียกว่า “ด้นสด” ตามคำร้อง กาลลอของทั้ง ๒ จังหวัดมีการใช้กลุ่มเสียงปัญจมูลทางเพียงอบนและเพียงออล่าง การตีโพนเพื่อเป็นสัญญาณสำหรับพระันเพลแบ่งการบรรเลงได้ ๖ ช่วง มีทั้งจังหวะอิสระและสามารถควบคุมจังหวะได้ การตีโพนเพื่อเป็นสัญญาณบอกข่าวแก่ชาวบ้านตีโพนด้วยกลอง ๒ ลูกที่มีขนาดเดียวกัน แต่มีเสียงสูงต่ำแตกต่างกันออกไป ตีสลับกันลูกละ ๔ ครั้ง การตีโพนเพื่อบอกเหตุเช่น เกิดไฟไหม้ เกิดเหตุร้าย หรือมีข่าวด่วน จะตีลักษณะเดียวกันแต่จะเพิ่มความเร็วมากขึ้น การตีโพนเพื่อชักพระมีลักษณะทำนองกลองสามารถแบ่งออกเป็นชุด ๆ นำมาบรรเลงติดต่อกัน

Abstract

This research has an emphasis on Performance Culture of Southern Thailand. It aims to investigate the repertoire of the southern performances by way of qualitative research methods.

The results of the study reveal that the performance culture of the southern part of Thailand can be divided into three categories. The first category deals with Thai Buddhist music culture accompanying Nang Thalung, Nora, Phleng Bok, Likhay Pa, Phleng Rau, Phleng Malai, Phleng Klomnong, Phleng Kamtuk, and Phleng Na. The second category includes the music culture of Muslim population in the southern part of Thailand, which consists of Rong Ngeng, Sila, and Phleng Digia. The third category displays the ceremonial music of the southern part of Thailand in Buddhist ceremonies. Kaloh is a musical accompaniment of funeral ceremonies. Phon accompanies Buddhist ceremonies.

The ensemble accompanying Nang Talung combines western musical instruments with local musical instruments. The overture starts with the introduction of Rusi, Phra Isuan, City Mayor, Lady of the City, and Comedian. In the western coast of southern Thailand, there is Chab ling hau kham at the beginning of Nang Talung. The vocal melodies of Nang Talung are speech-like in free rhythm. The intervals of vocal melodies are narrow.

There are four major characteristics of Rong Ngeng. First, melodies are of Khak origin. The pieces are ended with the first pitch of the scales. Melodies are repeated many times in each piece. The research also shows that the melodies are found to be performed differently in each province. Found in Satun province, Sila is the performance that accumulates drum cycles within the locality. The origin of Sila melodies is unknown. Phleng Digia is found only in Koh Yao, Phang Nga province, which is the residential island of Muslim community in Andaman Sea. The use of seven pitches is found in vocal melodies and violin part with improvisation techniques based on lyrics. Kaloh in both provinces is in Thang Phiang au lang and Phiang au bon. The Phon drum cycles are used to signal luncheon time for monks can be divided into six sections. The Phon drum cycles for sending messages of fire alarm and emergency in villages consist of two drums with the same size but the pitches are difference by hitting four times on each drum head and accelerating the beats. The Phon drum cycles for Chuk Phra festival can be characterized as a set of rhythmic patterns.